

DUBH BEAG MAC RÍ I NÉIRINN.

Ba dreatháir do Chédtach é

Ba dreitiúir dó Gráinne

Ba dreitiúir dó Mhúirnín, bean Chaol an Iarainn

Ba dreithiúir dó bean Rí na Coille Glaise. Sin í an ingean ba sine a bhí ag an Rí. (athair dhubh beag)

D'éirigh Dubh Beag mac Rí i nÉirinn maidin i Luimneach. Nuair a chuala sé go raibh a dhreithiúir Gráinne tugtha ó Fhionn Mac Cumhaill ag Diarmuid chuir sé air a chulaidh ghaísa agus a chlaoidhiamh agus dubhairt sé go ngabhfhadh sé chun troda le Diarmuid. Shiubhail sé leis amach annsin agus ní fada a bhí siubhalta aige nuair a casadh trí cinn de chait leis. Ghreamuigh cat aca ar a bhróig. Ní dearna an Rí ach a chos a árdú go mbuaileadh sé an cat dá dhorna agus nuair a bhuaíl sé an cat dá dhorna ghreamuigh an cat dá láimh.

Nuair a shíl sé an cat a chur di tháinig an dá chat eile ina mhullach agus níor thug siad cead do corruighe. Bhí Dubh Beag ansin agus ní raibh sé i ndon tada a dheanamh gur éirigh an cat deireannach a luigh air. D'éirigh sí ina bean có breagh agus chonaic sé ariamh.

"Cé hí, nó cé thú, nó cé hoilean thú" ar sí. Dubh Beag mac Rí i nÉirinn mise, adeir sé. "Cá bhfuil tú a dul?" adeir sí "tá mé ag dhul chó fada le Diarmuid a thug mo dhreitiúir ó Fhionn Mac Cumhaill, go dtroidhfidh mé é." "Níl Diarmuid a'd le troid," adeir sí tá sé marbh le trí seachtainí." "Bhfuil fhios agat cé hí mise?" "Níl fhios agam, adeir Dubh Beag. "Tá fhios agam gur bean bhreagh thú". "Bhí mé breagh sgathamh," adeir sí. Is mise (Ainnir na nGailbhor) ingean Rigire an Gháire Ghil as an Spáinn . Mise a leigheas do dheathair Céadtach an t-am ar mharbuigh londubh é. Ceann eile de na cait sin ingean do Rí Fó-Thuinn í, agus an ceann eile ingean do rí na hIorrua í," adeir sí "bean óg í sin. Tá mise agus ingean Rí Fó-Thuinn pósta. Tá mise pósta ag mac Rí na Frainnse. Tá ingean rí Fó- Thuinn pósta ag mac Rí na Sorchaidhe. Tá muid faoi dhroidheacht ag triúr fathach. Tá duine aca sa Spáin. Tá duine aca san Iorrua agus an fathach is mó a bhfuil draoidheacht aige san mBreatain.

Triúr mac do dhraoidiadóirí a bhí i nÉirinn fadó iad. Mharbuigh siad Rí agus Bainrioghan a bhí i nÉirinn agus an triúr mac a bhí ag an Rí agus an mBainghrion rinne siad muc do dhuine aca, sionnach do dhuine eile, agus cú do'n duine eile. Thug an fathach mór fhéin leis a cú go dtí an Bhreatainn. D'fhága siad an sionnach i sgeichín Árdmach agus an mhuc ar Chnoc na Teamhrach, agus chuir sé faoi gheasa ansin an sionnach agus an mhuc duine ar bith a bheadh a cur catha orthab gan sagaradh leis go marbhuigheadh siad é.

An triúr fathach tháinigedar go Luimneach san áit a raib Diarmuid agus Gráinne agus rinneadar fear draoidheachta agus chuireadar isteach san áit a raibh Diarmuid é. Shíl

Diarmuid gur ar an bhfarrge a tháinig sé mar bhí bulteanna de'n choirleach ar a chuid éadaigh. Dubhairt an draoideadóir seo le Diarmuid go dtiubhfadh sé Gráinne uaidh agus rug Diarmuid ar an tsleagh mhór ag ceapadh go mbarbuigheadh an draoideadóir é. Rith an draoitheadóir uaidh agus thug sé an fharrige air fhéin agus chaith Diarmuid an tsleagh mhór ina dhiaidh sa bhfairrge, ní raibh aige annsin ach an tsleagh bheag.

Bhí an triúr fathach in aice leis agus gan radharc aige orthab agus chuireadar faoi gheasa Diarmuid gan dhá bhéile a ithe daon mhéis ná dhá oidhche a chodladh ar aon leabaidh go stroidheach sé an mhuc ar Chnoc na Teamhrach(Thourha) Shíl Diarmuid gurbh é an fear a chuaidh sa bhfarrge a bhí caint leis.

Nuair a d'éirigh Diarmuid ar maidin lár na bhárach ní raibh le tabhairt leis aige ach an t-arm beag. Chuaidh sé chomh fada le Cnoc na Teamhrach agus thosuigh sé ag troid leis an gcollach. Bhí an oiread béiceadh ar fhéin agus ag an gcollach gur chuala na Fianna Éireann iad agus tháinnigeadar cho fada leis bhí Diarmuid marbh ag an gcollach nuair a tháinnigeadar chó fada leis agus an collach marbh .

Nuair a tháinig Oisín chuaidh sé go bog agus go cruadh ar Fhionn Diarmuid a leigheas. Chuaidh Fionn chun a tsruthain agus thóig sé deoch uisge idir a dhá bhois le tabhairt chuig Diarmuid. Nuair a bhí sé leath bealaigh chaith sé an tuisge uaidh. Nuair a bhí sé in aice le Diarmuid chuimnigh sé ar fhéin, ar an gcleas a rinne Diarmuid air. Ní leigfead a chroide dó é leigheas le deoch uisge a thógadh idir a dhá bhois.ag Diarmuid. An fear ab fhearr do na Fianna Éireann Conán Garda, mac do shean Chonán bhí sé ag gardáil na hÉireann ar Cruach Bhinn Éadainn. Tháinig an triúr fathach chuige agus chrochadar le draoidheacht é mharbhuigheadar é i ngan fhios do na Fiannaibh.

Bliain roimhe sin mharbuigh an sionnach Oscar. Bhí Oscar ag fiadhach, lean sé an sionnach, nuair a chuir sé sáthadh sa sionnach mharbuigh an sionnach é. Tá craiceann na muice agus craiceann an tsionnaigh agam-sa adeir ainm na ngaolbhor thug mé iad on dream a d'fheann iad. Ghoid mé le draoidheacht iad. Tá cóta déanta agam de chraiceann na muice agus carabhata de chraiceann an tsionnaigh. Caithfidh tú iad a chur ort agus codladh trí oidhche agus trí lá a dhéanamh ionnta. Nuair a bheas codladh trí oidhche agus trí lá déanta agat ionnta ní bheidh aon fhear faoin domhan a bhéas có maith leat. Beidh an draoidheacht agat, beidh an neart agat, beidh láidreacht na beirte ghaissgidheach ionnat agus do láidreacht féin.

Tá mise agus an bheirt bhan seo faoi dhroidheacht le naoi mbliana. Chaith muid trí bliana san taobh ó dheas den Spáinn inar dtrí eala, agus chaith muid trí bliana i nar bpreacháin dubha san Iorrua, agus chaith muid trí bliana i nar dtrí cinn de chuit san taobh thiar d'Éirinn, ach go bhfuil cead againn bheith ag siubhal.

'Sí mo dhreithiúir sa Spáinn is bun agus is barr agus lorg le mise bheith annseo mar tá mé. Bhí mé pósta le mac Rí na Fraince. Chuir mo dhreithiúir ialach ar a fear mise a dhibirt as an bhFrainnc agus mé chur faoi gheasa le faitchíos go gcuirinn treasnuidhneacht ná treampán ar bith uirthi fathach a bhí ina fear duine don triúr.

Bhí an draoidheacht agam agus bhí faitchíos uirthi rómham ach ní raibh mé i ndon tada a dheanamh nuair a cuireadh na geasa orm. An fathach a chuir na geasa orm. Thug an triúr fathach leob mé go dtí an Bhreatain, agus dreithiúr mac Rí na Frainnne. Thug fathach na Breataine a ingean ó Rí na Sorcaidha agus phós sé í agus thug sé a bhean ó mhac Rí na Sorchaidhe ingean Rí Fó Thuinn agus thug a bhean ó mhac Rí Fó Thuinn ingean Rí i nÉirinn ar marbuigheadh a dreatháracha. Bhí sí seo ina bean tighe aige sa mBreatainn. Chuir sé ingean Rí Fó Thuinn faoi gheasa agus ingean Rí na hÍorru i néinfeacht liomsa (ainnnim na gcalbhor). Bhí ingean eile leis an Rí i nÉirinn a marbuighadh, pósta le mo dhreatháir, mac Riodaire an Gháire Ghil. Bhí sí seo ina bean tighe ag fathach na Spáinne. An triomhadh ingean ag an Rí i nÉirinn a marbhuigheadh bhí sí pósta ag mac Rí na hÍorrua.

Phós an fathach dreithiúr mac Rí na hÍorrua. Chuir sé mac Rí na hÍorrua faoi dhroidheacht agus chonnuigh sé a bhean ina bean tighe aige féin. Tá triúr ingean Rí i nÉirinn duine acab ag chaon fathach ina bean tighe i riocht is go mbeadh smacht ag na fathaigh orthab. Thug fathach na Breataine ingean Rí na Frainnne bean óg leis. Rinne sé lacha dhi, chuir sé i mullach cruinn í agus chuir sé a anam féin i n-ubh ina bolag agus níorbh féidir a mharbhú go marbfchaidh nubh é.

Téirigh a chodladh na trí oidhche anois agus beidh fhios agat annsin cé ngabhfás tú. Béimid-ne ag imteacht in ar dtrí caiple go Breatain agus nuair a dhúisfóchas tusa bédh chuile áit fosgailte rómhat. Beidh an draoidheacht a'd féin an uair sin có láidir is atá a'm –sa. Dimtigh leis agus chuaidh sé a chodladh agus níor dhúisigh sé ar feadh na dtrí oidhche agus na lá agus nuair a d'éirigh sé chiumil sé bos dá shúile, dá búrla is dá mhaláí, agus chuaidh sé go dtí tobar na meala agus d'ionnlaigh sé é fhéin. Chíor sé a cheann, dubhairt sé a thráth agus d'ith sé a bhriceasta. Ghéas sé suas é fhéin ina chulaidh de chraiceann muice, ina charabhata de chraiceann sionnaigh. Bhí claidheamh caime dilleach dailleadh fóillinní fóillinneadh, fóillinneadh ins na holagdás a thabhairt isteach na láimhe deise a thringt amach na láimhe clé mbearradh den chéad iarradh go mbearrfadh agus go dtiubhradh leis den dara iarradh. Ghabh sé ar mhuintir an tala bhailbh bhréige a raibh an dá ghreim déag ag dul un maitheasa ann bhí trí ghreim ó mhnaoi, chomh cal, tóin mhór agus intinn uaibhreach. Trí ghréimh ó tharbh, mala ramhar seasamh státamhail agus éadun dána. Trí ghreim uaidh shionnach súil bhiorach, cluais aireach agus drioball sgothach. Trí ghreim uaidh girrffiadh, silleadh ghnót (sheasadh an girrffiadh ar a dhachois deireadh agus cuireadh sé suas a dhá chois thoseigh ag breathochaidh sé siar sin é an gnot) agus léim árd.

D'ímtigh leis annsin agus ghabh sé chun na coille bhain sé sliseóg de thaobh drúrach agus sliseógs de thaobh daraighe. Chath sé amach an dá shliseóg ar an bhfarraige agus rinneadar sin long luchtmhar lán soillse. Ghabh sé féin isteach innte gur árduigh sé suas a cuid seolta móra bocóideacha bscóideacha bán dearg go barra na gcrann có fada có réidh có díreach nár fhág téad tíre gan tarraingt orgladh maide rámha gan ruaruch (oibrín an mhaide rámha). Treabhadh na farrge folcánta fíor-dhomhain nach dtreabhfad aríst do lá deireadh an domhain 's éisg, róinte míolta móra beithidhigh bheaga bhéal-dearga na farrge thiar ag teacht ar bois agus ar bhar a mhaidí rámha aige. Na heascna ag dul ag dul i n-easgallaí a chéille de bhrí a mheasgtha sin. Sgluig sgluig ag bfaileáinn ó thosach na luinge go deire na luinge. Gainimh nín ag dul i nuachtar agus an gainimh garbh ag dul i n-íochtar d'éirigh na

sruthacha ciarránacha cúrsánacha ag bualadh uasgainne agus ag rapáil. Is neart seoil treabhadh agus tiomáint agus bhí sé có curtha i bhfarrge is go raibh luadhóga beaga (eascanna beaga) ag teacht isteach ar bord aige.

D'iomchair sé neart seoil uirthi gur stríoc sé cuan agus caladh sa mBreatain san áit a raibh an fathach mór seo. Thug sé feisteas lás is bliana ar an soitheach i gcás nach mbeadh sí leath-uair ann. Bhí a shúile fosgailte annsin. Bhual sé suas an tír go dtáinig có fada le teach mór Tighearna d'fhiafruigh an Tighearna dhe cé raibh a thriall is a tharraingt.

Dubhairt sé gurbh é Dubh Beag Mac Rí i nÉirinn é go raibh sé ag tigheacht féachaint an fathach mór a mharbú. "Spreacadh i do chuisle" adeir a Tighearna "dá bhfeadfá é sin a mharbú bhí muid ceart." Leagadh anuas aige chuile rud a leaghaidhe ag Prionnsa. Bhí fearadh an fáilte roimhe ó chuala an Tighearna gur mhac da athair é, ní raibh fhios aige céard a dhínnfadh sé leis. Nuair a bhí a bhéile ithte aige agus é ag bualadh amach le tuitim na hoidhce bhual ainnim na ngealbhor leis. Dá bhfágtaí mise sa teach go dtí trathnóna i mbáireach bheadh an fathach marbh againn ach dá n-iarrfainn ar ingean Rí nÉirinn dul ag iarraidh na huibhe. Béidir gurb éan rud a d'innseochas sí é o tharla i na bean tighe ag an bhfathach í.

Tá mise le trí lá i mo chapall ag dul thart, mé fhéin agus ingean Rí Fó-Thuinn, ach tá an bhean eile fagtha sa gcaisleán le ingean Rí nÉirinn fágfar i mbárach mé nó nó fágfar lá náit eile mé marn bhfágfar i mbárach mé tá sé ina sheans go bhfágfar athrú i mbáireach mé.

D'ímtigh leis annsin agus ghabh sé a chodladh i dteach an tighearna an oidhche sin. Nuair a d'éirigh sé lá ar na mháireach bhual sé amach agus casadh ainm na ngalbhor leis aríst. "Tá mé ag dul amach indiu" adeir sí "ach ní bheidh mé a dul amach i mbáireach" adeir sí d'ímtigh leis agus ní raibh sé dá theasbáint fhéin. Chuaidh sé san oidhche go dtí teach an tiagharna agus ghabh sé a chodladh ann. Nuair a d'éirigh sé aríst lár n-a bháireach tháinig sí chomh fada leis dubhairt sí go raibh sí fágtha istigh an lá sin agus go ngabhfadh sí sa gcrann có luath is bheadh an fathach ímtighe agus go gcuirfeadh sí ialach ar an lacha (ingean Rí na Fraince) an ubh a bhreith. Bhí sé ag breathnú ina thimpeall go dtáinig sí chuige aríst agus an ubh aice.

"Tá fhios ag an bhfathach" adeir sí "go bhfuil an t-anam ag druidim leis. Nuair a fheiceas tú ag tigheacht é beidh sé ina chraiceannó n-a bhásta suas buailfidh tú leis an nib é ar an mball dorán atá faoi n-a chích dheis leagfaid tú den chapall é bainfidh tú an ceann dhe leis an gclaidhimhe seo naipicín duit nuair a bheas an ceann bainnte de agat tom an naipicín ina chuid fola agus bhféidir go bhfognóchadh sé duit" adeir sí.

Níor bhfada go bhfaca sé an fathach chuige. Rinne sé spéice i mullach a capaill di. Thuit sé anuas bhain sé an ceann de. Thom sé an naipicín ina chuid fola ar an bpointe boise as a marbuigheadh an fathach is go raibh an tseideog ímtighe as d'ísigh an crann anuas go talamh i riocht is gur tháinig Ingean Rí na Fraince anuas di is gur eirigh sí ina bean ar an talamh. Nuair a tháinig bean an fhathaigh, Ingean Rí na Sorchaidhe, "ó" adeir sí le Dubh Beag marach a chócáilte is tá tú is gearr a bheinn ag déanamh rud leat.(mar gheall ar an gculaith a bhí air bhí fhios aice nach raibh sí indon tada a dheanamh air.)

Furt do bhéal adeir Ainnir na nGealbhor an rud atá tusa i ndan a dheanamh leis beidir go ndeanfaidhe leat féin é go garaid do dhreatháir féin an chéad duine eile a fheiceas tú. Níl fhios a'm ceard a dheanfas sé leat.

Lar na bháireach bhí mac Rí na Sorcoidhe acab fear ingean Rí na Spáinneach. Nuair a tháinig sé d'fhiafruigh sé cá raibh beann an fhathaigh. Dinnis an Ainnir dó céard a bhí sí a dhul a dheanamh. "Tugadh sí aire di fhéin" adeir sé "fanach sí san áit a bhfuil sí. Tháinig mise ag iarradh mo chéile féin agus bean Mhac Rí Fo-Thuinn. Tiubhraidh mé liom an bheirt. D'árduigh sé leis iad. Ní raibh duine ar bith annsin in éinfeacht le Ingean Rí na Sorchaide fágadh teach an fhathaigh aice. D'éirigh an cú ina ghaisgidheach breagh agus chuaigh Ainnir na Gaolbhar agus é féin agus Dubh Beag agus Ingean Rí na Frainnce agus ingean Rí na hÍorrua don Fhrainnc den chéad chuairt.

Nuair a ghabh siad ann bhí chuile dhuine eirighte ón draoidheacht rómpa. Chuaidh Ainm na nGealbhor go dtí an Spáin bhí Dubh Beag agus Mac Rí nÉirinn (an cú) i néinfeacht léithi. Bhí cuaille comhraic ag teach an fhathach bhuaile Dubh Beag an cuaille comhraic. Tháinig an bolsgaire amach agus d'fhiafruigh sé di céard a bhí sé a iarradh an fathach mór atá istigh agus cuir amach é go bhfeicidh mé bhfuil aon rath leis. "Tá sé ag cur caoi ar a chlaoidhiamhe" adeir an bolsgaire "is gearr go mbeidh píosaí deanta díbh aige. "Abair leis deifir a dheanamh" adeir Dubh Beag.

Tháinig an fathach mór amach fú fá féasóg fágghaim boladh an Éireannaigh bhréagaigh bhradaigh is mór liom do ghreim tú is beag liom de dhá ghreim thú cé acab is fearr leat carraidheacht ar leacreacha dearga ná ag gabhail da sgeana glasa i mullach easnaicha a chéile.

Rud ar bith is fearr leat féin adeir Dubh Beag gabhfhaidh mé a caraidheacht leat mar sin ar leacreacha dearga i náit a gcaithfidh mé don domhan shoir thú nuair bhéas mé réidh leat. Rug siad ar a chéile láimh i níochar láimh i nuachtar laimh i nuaisle ag caraidheacht ní raibh aon fhear aon fhear ó teas an domhain go thoir an domhain a thioctas ag breatnu ar gaisge cath nó grua-chomhrac nach ortha ba chóir a thigheacht a breathnú deinfadh siad bogán sen cruadhán agus cruadhán den bhogán tarraingt toibreacha fíoruisge tríd mullach na gcloch nglas le ladhraicíní a gcos go raibh siad a caochadh na gcailleacha a bhí ag caitheamh a bpíopí sa domhan thoir. Nuair ab fhada leis an Ainnir go raibh Dubh Mhac ag fágghail buachtáil "ó" adeir an Ainnir cén nach gcuimnuigheann tú ort fhéin. Déirigh an fhuil uasal i nuachtar ann nuair a chuimnigh sé air fhéin. An chéad chor a thug den fhatach chuir sé go dtí na glúinibh é an dara cor chuir sé go dtí na bhásta é, an triomhadh cor chuir sé go dtí meall a bhraghad é. Talamh as do chionn a bhodaigh adeir Dubh Beag.

Chím gurb eadh adeir an fathach is tú an gaisgidheach is fearr a chonaic mé ariamh adeir sé. Tiubhraidh mé mo claidamh soluis, poitín na hioschláinte, an slaitín draoidheachta agus mo each caol dubh a bhéarfas ar an ngoath a bheas roimpe agus nach mbhéarfaidh an ghaoth a bheas ina diadh uirthi agus tabhair cearthu m'anma dom.

Cé bhfuighfidh mé iad adeir Dubh Beag. Gheithfidh tú san arag mhór sin thall iad adeir an fathach. Gub sé anonn agus tóg sé an claidheamh den arag agus dhfiafruigh sé cé bféacfaidh mé faobhar mo claidhimh. Níor iarr sí sin faobhar ariamh adeir an fathach ach áit

ar bith a mbuailfhidhe í ag cur faobhar air. Is maith liom é bheith mar sin adeir Dubh Beag leis an gcloigeann a bhaint díot. Bhuail i gcomhnngar a chinn a gheill is a mhuiníl é. Bhain sé anuas é gan truisle gan tuisluight gan mheirge gan mhearbuall. Chuaidh an cloigeann san aér ag feadhgail ag dul suas do agus ag fuinn ag teacht anuas do. Dairigh Dubh Beag ag dul ar an gcolainn Rug sé ina dheas láimh agus bhuail sé i gclar an eadain é. Rinne sé socair é. Creidim gur chuir siad é.

Dhíbir Ainnir na nGealbhor a dreithriúr a bhí pósta ag an bhfathach agus chuir sí faoi gheasa í gan an áit a thiobachtáil ní ba mhó aríst coidhchín. Rug sí ar shlaitín draoidheachta agus bhuail sé amach ag binn an tighe bhuail si ar chloch glas a bhi ann agus ba é a dreatháir a bhí ann ina liagan cloiche le os cionn naoi mbliana. Bhí ingean Rí i nÉirinn ina bean tighe i gcomhnaidh sí a bhí posta leis an bhfear a bhí ina leaghan cloiche. Bhíodar suaimhneach annsin.

Bhí Ainnir na nGealbhor agus ingean Rí na hIorrua i néinfeacht le Dubh Beag i gcomhnuidhe agus an cú . Chaith sé annsin a dhul go dtí an Iorrua san áit a raibh an fathach eile go marbhuidheach sé é. Bhuail sé leis go dtáinig sé don Iorru go dtáinig sé san áit a raibh an fathach. Bhuail sé an cuaille comhraic dfheafuigh an bolsaire de céard a bhí sé a iarraidh dubhairt sé go raibh sé ag iarraidh ar an bhfathach tigheacht amach féachaint cé acab an fear ab fhearr dubhairt sé go raibh an fathach ag cur a chuid eadaigh air agus go mba gearr uaidh (ó Dhubh Beag) an bás abair leis deifir a dheanamh adeir Dubh Beag.

Is gearr go dtáinig an fathach fú fá fiasóg fáim boladh an Éireannaigh bhréagaigh bhradaigh is mór liom de ghreim thú is beag liom de dhá ghreim thú. Níl fhios am céard a dheantas mé leat mara gcuirridh mé de sheadóg san aer thú faoi mo chosa sa lathaigh nó tú cheangal de bhairialacha mo bhróga.

Ní le cóir ná le ceart a iarraidh ort a tháinig mise annseo adeir Dubh Beag ach ag baint coir is ceart díot. Cé aca is fearr leat ag caraidheacht ar leacreacha dearga nó ag gabhail de sgeann glasa, mullach easnacha a chéile. Rud ar bith a thogruigheas tú fhéin adeir Dubh Beag.

Gabhfaidh mé ag caraidheacht leat ar leacreacha dearga go gcaithfidh mé don domhan soir tú adeir an fathach. Rug siad ar a chéile láimh i níochtair láimh i nuachtair laimh i nuaisle ag caraidheacht ag caraidheacht. Ní raibh aon fhear ó thiar an domhain go thiar an domhain a thiocfadh ag breathnú ar ghaisge cath nó crua-chomhraic nach orthab ba choir a thigheacht ag breathnú. Rinne siad bogán den cruadhán agus cruadhán den bhogán tarraingt toibreacha fíor-uisge tríd mhullach na gcloch nglas na spreabreacha a bhí siad a bhaint le laoidhraicíní a gcos go raibh siad ag caochadh na gcailleacha a bhí ag caitheamh a bpíopaí san domhan thoir.

Labhair an Ainnir annsin leis. Nuair a labhair déirigh an fhuil uasal i nuachtair ann thug sé cor don fathach agus chuir sé go dtí na glúinibh den iarradh sin é chuir sé go dtí na bhasta don dara cor agus chuir sé go dtí meall a mhuiníl san triomhadh cor é. Talamh as do chionn a bhodaigh adeir Dubh Beag. Chím gurb eadh adeir an fathach is tú an gaisgidheacht is fearr a chonic mé ariamh. Tiubhraidh mé dhuit mo claidhiamh soluis, mo phóitín íocshlainnte agus mo shlaitín draoidheachta agus tabhair cearthamha in anma dom.

Cé bhfuigheadh mé iad adeir Dubh Beag. Gheithfidh tú ar an arag sin thall iad adeir an fathach. Ghabh sé anonn thóig sé an claidiamh den arag. Cé bhféacfaidh mé faobhar mo chlaidhmhe adeir Dubh Beag. Pé bí smután a fheiceas tú annsin adeir an fathach níor iarr sí aon fhaobhar ariamh ach chuile rud a cur faobhar air. Muise ní feicim aon aon smurán is bréine na do chloigeann fhein adeir Dubh Beag. Bhuail sé den chlaidhiamh i gconngar a cinn a gheill is a mhuiníl gur bhain sé an cloigeann anuas de gan truisle gan tuirlingt gan mheirg gan mearball gur chuir sé ag feadail san aér é agus ag gabháil fuinn ag dul anuas dó rug rug sé ar a claidhiamh ina dheaslaimh gur bhuail sé i gclar an eadain an cloigeann gur dfága sé socair é. Bhí glanadh le déanamh annsin.

Gabhaidh tusa amach as an teach seo anois adeir an Ainnir le bean an ghathaigh agus cuirimse faoi gheas thú agus faoi mhór dhíomú na bliana tú gan an ait a thíobhthail aríst go brách. Rug sí ar shlaitín draoidheachta agus ghabh sí amach gur bhuail sí an chloch ghlas a bhí ag binn an tighe gur thóig sí Mac Rí na hIorrua a bhí ina liaghán cloiche ar feadh naoi mbliana. (Níor mharbuigh na fathaigh na fit níor mhaith leob a mraibhú gur dreithiúracha na bhfear posta acab fhéin.)

Dfhag sí Mac Rí na hIorrua agus a bhean Ingean Rí nÉireann le chéile agus Ingean Rí na hIorrua nach raibh pósta dfága an Ainnir in éinfeacht leob í go dugeadh Dubh Beag arís dá hiarraidh le pósa.

Ghabh sí fhéin agus Mac Rí nÉirinn (an cú) agus Dubh Beag go ndeachaidh siad go Rioghacht na Coille Glaise. Nuair a tháinig siad i dtír i Rioghacht na Coille tharraing Dubh Beag suas a shoitheach san áit san ait nar baoghal dí tonn dá bualadh ná tonn dá tuairrgint sgaoile gainimh séidthe a dhul innte. Chuir sé feisteas lae is bliana uirthi i gcóir nach mbeadh sí leath uair ann.

Siubhail siad suas go dtánig siad isteach i gcúirt Rí na Coille Glaise. Bhí fearradh fáilte rompab ag ingean Rí na Coille Glaise agus ag á na fear an Rí boncail don mnaoi Dubh Beag. Faoileán Cliste Mac Fhinn badh é an Rí é. Ingean do Rí Fó-Thuinn an mhathair. Dfiafruigh Dubh Beag díob cén bealach a bhí leob dubhairt bean Faoileán Chliste go raibh beirt draoidheadóir an Draoidedor Dubh agus an Dtraoideoir Rua agus go raibh an domhan curta faoi na gcosa acab le draoidheacht.

Tá neart draoidheachta am'sa mé féin adeir sí ach má tá féin níl mé i ndon tada a dheanamh leis. Gabhfaidh mise i mbáireach agus gabhfaidh mé ag troid leis an draoidheadóir is fearr acab adeir Dubh Beag. Sin é an Draoidheadóir Dubh adeir sí agus gabhfaidh sé ag troid leat ach an Draoidheadóir Rua ní thiocfaidh sé as an teach má leagann tú an teach mar níl sé i ndon rud a bithh a dheanamh ach an rud a dheanfas sé le draoidheacht.

Gabhfaidh mise i mbáireach agus cuirfidh mé troid ar an Draoidheadóir Dubh adeir Dubh Beag cuirfidh mé iallach ar an méid atá aige de rioghacht a dhógadh go marbuigheadh mé é. Dimtigh leis chuaidh sé lár na bháireach go ndeachaidh sé go dtí cúirt an fathaigh bhuail sé an cuaille comharaic dfhiaruigh an bolsaire a bhí thuas i mbarr na cúirte de céard a bhí sé a iarraidh. Tá mé ag iarraidh an draoidheadóir theacht amach féachaint an dtiubhradh se é féin uas dom. Nuair a thioctas sé amach léaghfaidh sé tú mar a leaghfaidhe calóg shneachta ag an ngrian lá a mbeadh an ghaoth ó dheas. Abair leis a dhul amach go beo adeir Dubh

Beag. Ní fhaca tú aon deifir ariamh ach an deifir a bhí ar an draoidheadóir ag teacht amach. Ar an bpointe boise is bhí an draoidheadóir amuigh rug Dubh Beag air chuir sé ceangal na cúig gcaol ar an draoidheadóir go doon is go docht go dtiubharfadh laidroicín a chois seanchus do poll a chlúaise ní seanach a bhearadh ach barr léin agus donnas mór.

Is tú an fear fearr a chonaic mé ariamh adeir sé . Beidh mo congnamh is mo chuidín agat is chuile bhall den domhan dá siublaigh tú agus is fearr é sin agat ná mé a mharbú. Ní hé do congnamh ná do chuidín atá mé a iarraidh adeir Dubh Beag ach an méid draoidheacht atá agat a dhóghadh agus na doine atá faoi draoidheacht agat a leigint saor dubhairt an draoidheadóir nach mórán draoidheacht a bhí aige ach an boimbléad a bhí amuigh sa bhfarraige mar a bheadh tú ann doigh é fhéin adeir Dubh Beag. Chuir an draoidheadóir teine ann agus nuair a chuir thosuigh sé ag torann mar a bheadh tóirneach ann agus bhí sé ag torann go raibh sé dóigte.

Nuair a bhí an chéad bhuimbléad dóigte agus an cladach triomtuíthe bhí dubadh na gcnoc agus breacadh na ngleannta de dhaoine le feiceáil aige. Bhí siad ag eirge de réir mar bhí an taoille ag imtheacht díob nuair a bhí an draoidheacht dóigte bhí a dhá oiread daoine le feiceáil aige nuair a dhoghadh an dara boimbléad. Dóigh an chuid eile anois . Níl níos mó draoidheacht agam-sa adeir sé. Cé mar gheall ar an gceann eile atá taobh thiar de sin cén mhaith bheith ag ceilt draoidheachta orm-sa nach bhfuil mise chomh maith leat féin?

Chuir sé teine annsin ins an gceann eile. Pé bí torann a bhí ag gcéad bhuimbléad ní raibh leath an oiread aige is bhí ag an dara ceann. Nuair a bhí a dá ceann dóigte. Dóigh an tríomhadh ceann anois, ní liom í ,cé leis í is leis an draoidheadóir Rua í atá sa gcúirt sin thuas. Dá gcuirfinn sgeal chuige an dtiocfadh sé amach chugam.

Ní thiocfadh sé ná dá leagtha an teach air. Tá gleas coisinte aige sleagh atá sa bfordorus aige ní leigfeadh an sleagh an t-éun fhéin isteach gan marbhú. Dá leigeadh, gan an marbhú a dheanamh thuitfeadh seisean ina ghlaodhdh glas. Ní raibh aon bhlas i ndon é a mharbhú ach duine a bheith istigh a sháthfadh é leis an tsleagh nó an tsleá do thuitim gan aon marbhú a dheanamh le fearr is barr draoidheachta. Bhóí sé ag ceapadh nárbh fhéidir a mharbhú.

Chuaigh Dubh Beag ag cainnt leis an Ainnir dá dtéighinn féin isteach adeir sé ceard do mheas dá marbuightheadh an tsleagh féin mé narbh fhéidir mé a leigheas arís leis an naipicín agus an poitín íocsláinnte. Ná triáil é adeir sí cuir isteach mac Rí i nÉirinn ina chú adeir sí.

Chuir sé isteach mac Rí i nÉirinnina chú. Nuair a bhí an cú ag dul isteach thuit an tsleagh ach ní dhearna sí ach barr dhriobaill a bhaint di. Thuit an draoidheadóir ina glaodh glas. Anois adeir Dubh Beag le mac Rí i nÉirinn (an cú) tá áit bhreagh agat pósfaidh tú fhéin agus ingean Rí na Fraince béidh teach an draoidheadóir eile am-sa agus pósfaidh mé ingean Rí na hIorrua.

Chuaigh sé ar ais chuig an Draoidheadóir Dubh. Tá tú fada go leor gan draoidheacht a dhóghadh adeir sé ní thabhfaidh mise cead airighe níos fuide duit. Bhain sé an cloigeann de chuir sé an cloigeann suas sa aer. Nuair a bhí an cloigeann ag teacht anuas sgoilt sé é mharbuigh sé an cloigeann chomh maith leis an gcolainn.

Thainngeadar annsin isteach ag ingean a dreifíre agus ag Faoileán Cliste. Tá na draoidheadóirí marbh anois adeir sé agus an rioghacht glanta amach agus an méid a bhí faoi dhraoidheacht ag éiríge aníos. Ach ní díbh an rioghacht ar fad adeir sé. Tá mise ag dul a pósadh ingean Rí na hIorrua agus tá mac Rí inÉirinn ag dul a pósadh ingean Rí na Frainnce agus beidh an dá chúirt againn.

Seoladar leob ansin iad féin agus Ainnir na nGealbhor go dtáinigedar don Fhrainnc. Phós mac Rí i nÉirinnan fear a bhí ina chú ar feadh naoi mbliana phós sé an bhean a bhí ina lacha ar feadh naoi mbliana ingean Rí na Frainnce.

Bhí bainis sa bhFrainc aca feadh seactain nó coicéis. Nuair a bhí an bhainis caithe ghabh Dubh Beag agus mac Rí i nÉirinn agus a bhean go ndeachaidh siad don Iorrua. Dimtigh Ainnir na nGealbhor i néinfeacht leob. Phós Dubh Beag ingean Rí na hIorrua chaith siad bainis seacht noidhche, seacht lá. Nuair a bhí an bhainis caite thug Dubh Beag a bhean leis agus seoladar ar fad gur fhágadar Ainnir na nGealbhor sa bhFrainc agus gur sheoladar iad fhéin don Coill Glas iad féin agus a gcuid ban. Bhí bainis an fhairsing acab ann agus is acab a bhí an deis.

Ghabh siadsan an t-áth agus ghabh mise an Clochán báthadh iadsan agus tháinig mise. Níor thug siad dom ach bróga páipéir stocaí bainne ramhair bonn is leithphinn airgid dól mé tigh Crocubhair Uí Crocubair é i gCathair Muiris. Bhí cú, coileach a rith orm agus dá mbeireadh an chearc orm ní fhágfadh sí deoir ionam

10/11/31.